

Statistisk ukehefte

S T A T I S T I S K S E N T R A L B Y R Å

Dronningensgt. 16, Oslo-Dep., Oslo 1. Tlf. 41 38 20, 41 36 60

Nr. 43/72

18. oktober 1972

I N N H O L D

Konjunkturtendensene i oktober 1972

Utenriksregnskap for januar-august 1972. Foreløpige tall

Engrosprisindeksen pr. 15. september 1972

Gjennomsnittlig timefortjeneste i privat bygge- og anleggs-
virksomhet i 2. kvartal 1972

Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel pr. 1. mars 1972

Husdyrhald pr. 20. juni 1972

Bergverksstatistikk 1971

Tillegg til de internasjonale månedstabeller i Statistisk
månedshefte nr. 9, 1972

Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden
hefte nr. 42, 1972

Konjunkturtendensene i oktober 1972

(Førrige konjunkturoversikt ble gitt i SU nr. 39, 1972)

For Vest-Europa under ett peker konjunkturtendensene fortsatt gjennomgående oppover, men oppgangen i sommermånedene kan neppe betegnes som mer enn moderat. Konjunkturbildet ser ellers ut til å ha blitt mer variert siden førrige oversikt ble skrevet i september. Produksjonsveksten er nå sterkest i Frankrike og Storbritannia, med henholdsvis investeringsetterspørselen og konsumetterspørselen som viktigste drivkrefter bak oppgangen. I Vest-Tyskland stagnerer industriproduksjonen og konsumetterspørselen, mens investeringsetterspørselen fortsatt viser sterk vekst. I Sverige er konjunkturbildet blitt mer uklart; veksttaket i investeringsetterspørselen avtar, konsumetterspørselen fortsetter å stagnere og utviklingstendensen for industriproduksjonen er vanskelig å tolke. Det er et felles trekk for de fleste større vest-europeiske industriland at utenlandsetterspørselen har vist tendens til svekket veksttakt.

Det svært skiftende konjunkturbilde fra land til land gir - sett i sammenheng med at konjunkturoppgangen gjennomgående er moderat - grunnlag for en viss usikkerhet omkring utviklingen framover. Til dette bidrar også den sterke prisstigningen i nesten alle de større land. I flere av de viktigste land har prisstigningen skutt ytterligere fart i løpet av de siste månedene. Erfaringsmessig innebærer en slik situasjon en viss mulighet for tiltak som kan bremse den allerede på forhånd moderate oppgangen, selv om prisstigningen trolig i første rekke er kostnadsbetinget. Vest-Tyskland har nylig tatt et skritt i denne retningen ved å heve diskontoen.

Sambandsstatene har fortsatt entydig og klar oppgang, og prisstigningen der er moderat.

I S t o r b r i t a n n i a fortsetter konjunkturoppgangen. Industriproduksjonen er fremdeles i vekst, og konsumetterspørselen forsterker seg. Havnearbeiderstreiken i juli og august har slått sterkt ut i eksport- og importtallene for disse månedene, men en har foreløpig ikke kunnet spore vesentlige ringvirkninger i andre deler av økonomien.

Industriproduksjonen har vært i sterk vekst utover våren og sommeren. Den sesongjusterte produksjonsindeksen var vel 11 prosent (årlig rate) høyere i juni-juli enn i april-mai. Fra 4. kvartal i fjor til mai-juli i år var det en øking på 7 prosent årlig rate. I primær jernindustri økte produksjonen i samme

2

tidsrom med 13,5 prosent, i kjemisk industri med 10,4 prosent, i verkstedindustrien med 7,2 prosent og i tekstilindustrien med 5,3 prosent.

Arbeidsløsheten (sesongjustert), som falt i vårmånedene, har siden vist svak stigning. I september var det etter sesongjusterte oppgaver 812 000 arbeidsløse, eller 67 000 færre enn i mars, men 14 000 flere enn i juni. Den ujusterte arbeidsløshetsprosenten var i mai, juli og september henholdsvis 3,8 prosent, 3,6 prosent og 3,9 prosent, mot henholdsvis 3,3 prosent, 3,5 prosent og 3,9 prosent i de samme måneder ett år tidligere.

Det foreligger ingen nye tall for utviklingen av investeringsetterspørselen siden forrige oversikt (SU nr. 39) ble skrevet. Det ble da pekt på at ordretilgangen til verkstedindustrien i februar-april tydet på en fortsatt svak investeringsutvikling i månedene framover, men at en undersøkelse fra Det britiske industriforbund viste at det i juli var flere bedrifter som planla å øke investeringene i maskiner og utstyr i de nærmeste 12 månedene enn ved den tilsvarende undersøkelsen i mai.

Etter stagnasjonen i fjor høst og vinter har konsumetterspørselen vært i sterk ekspansjon. Volumet av detaljomsetningen (sesongjustert) var i perioden april-juni 2 prosent høyere, i mai-juli 3 prosent høyere og i juni-august 3,6 prosent høyere enn i de foregående tremånedersperioder.

Prisstigningen er fortsatt sterk. Den ujusterte konsumprisindeksen var i februar, mai og august henholdsvis 8,1 prosent, 6,1 prosent og 6,6 prosent høyere enn i de tilsvarende måneder ett år tidligere. Fra februar til august steg indeksen med 7,2 prosent årlig rate.

Som følge av havnearbeiderstreiken i juli og august er det vanskelig å tolke eksport- og importtallene for disse månedene. Det er grunn til å regne med at visse gjeninnhentingseffekter vil gjøre seg gjeldende i høstmånedene og således også vanskeliggjøre tolkingen av tallene for utenrikshandelen i de nærmeste månedene framover. Da havnearbeiderstreiken brøt ut i juli var verdien av vareeksporten i vekst etter stagnasjonen i fjor høst og vinter, mens importverdien gjennomgående hadde vist stigning siden i fjor sommer.

I V e s t - T y s k l a n d er konjunkturbildet nå mer variert. Investeringssetterspørselen viser fortsatt sterk vekst, mens konsumetterspørselen stagnerer. Det samme gjelder industriproduksjonen, men denne ligger likevel på et betydelig høyere nivå enn i fjor høst.

Industriproduksjonen viste etter oppgangen i 1. kvartal stadig klarere tegn til ny stagnasjon utover våren og sommeren; den sesongjusterte produksjonsindeksen var bare ubetydelig høyere (0,2 prosent) i perioden mai-juli enn i foregående tremånedersperiode. Produksjonen av råvarer og investeringsvarer gikk ned med henholdsvis 0,7 og 1,0 prosent, mens produksjonen av konsumvarer

3
derimot steg med 2,7 prosent. I juli var produksjonsutviklingen spesielt svak, men dette har trolig sammenheng med en endring i feriemønsteret.

Arbeidsløsheten er fortsatt lav i Vest-Tyskland, selv om den har økt noe i de siste månedene. Det sesongjusterte tallet på registrerte arbeidsløse var 258 000 i april, 283 000 i juni og 296 000 i august. Arbeidsløshetsprosenten (ujustert) var 0,9 både i juli og august, mot 0,7 i de samme måneder ett år tidligere.

Investeringssetterspørselen er fremdeles i sterk vekst etter ordretilgangen å dømme. Verdien av nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder (sesongjustert) økte med 3,6 prosent fra perioden februar-april til perioden mai-juli. Samlet ordretilgang til hele industrien lå på samme nivå i mai-juli som i februar-april.

Konsumetterspørselen viser fortsatt ingen klar tendens til oppgang etter den sesongjusterte indeksen for detaljcmsetningsvolumet å dømme.

Prisstigningen har forsterket seg betydelig i de siste månedene. Fra august i fjor til august i år steg den sesongjusterte konsumprisindeksen med 5,7 prosent, fra januar til august med 6 prosent og fra april til august med 7,3 prosent (årlige rater).

Etter forholdsvis lave tall for utenrikshandelen både i juni og juli er det neppe lenger noen klar underliggende tendens til stigning hverken for vareeksporten eller vareimporten. I månedene mai-juli under ett var importverdien (sesongjustert) likevel 2,3 prosent (årlig rate) høyere enn i foregående tremånedersperiode. Eksportverdien økte med bare 0,8 prosent årlig rate. Verdien av ordretilgangen til vest-tysk industri fra utenlandske kunder steg med 5 prosent årlig rate i samme tidsrom.

Den vest-tyske nasjonalbank økte 9. oktober diskontoen fra 3 prosent til 3½ prosent, trolig med sikte på å motvirke prisstigningen.

I F r a n k r i k e regner myndighetene nå med en volumøking i bruttonasjonalproduktet på 5,6 prosent fra 1971 til 1972. Dette er betydelig sterkere vekst enn ventet for de fleste andre vest-europeiske land. Produksjon og investeringssetterspørsel er fortsatt i klar vekst, mens konsumetterspørselen stagnerer.

Det foreligger ingen nye tall for industriproduksjonen siden forrige oversikt ble skrevet, men det franske statistiske sentralbyrå regner med en årlig vekstrate på 6 prosent for industriproduksjonen i annet halvår i år, mot om lag 4 prosent i første halvår.

Arbeidsløsheten, som endret seg lite i første halvår, steg noe i juli og august. Ved utgangen av august var tallet på registrerte arbeidsløse (sesongjustert) 391 000, mot 375 000 i mai og 377 000 i februar. Arbeidsløshetsprosenten var 1,9 i august mot 1,6 på samme tid i fjor.

Myndighetene venter at næringslivets investeringer vil øke med 6,2 prosent i volum fra 1972 til 1973, eller om lag like sterkt som fra 1971 til 1972. I august-oversikten (SU nr. 34) ble det nevnt at industribedriftene i juni tok sikte på å øke investeringsvolumet med 5 prosent fra 1971 til 1972, mot en ventet vekst på 2 prosent i mars.

Konsumetterspørselen, som viste jamn og sterk vekst i fjor, stagnerte i første halvår i år. Etter foreløpige nasjonalregnskapstall lå volumet av det private konsumet (sesongjustert) på samme nivå i 2. kvartal som i 1. kvartal. Volumet av detaljomsetningen i de store magasinene og varehuskjedene falt (sesongjustert) med 1,8 prosent.

Takten i prisstigningen har forsterket seg noe i de siste månedene. Den ujusterte konsumprisindeksen var i mars-mai 5,6 prosent høyere og i juni-august 5,9 prosent høyere enn i de tilsvarende perioder ett år tidligere. I august var indeksen 6,1 prosent høyere enn på samme tid i fjor. Timefortjenesten i industrien (ujustert) var i januar, april og juli henholdsvis 10,7 prosent, 10,6 prosent og 11,2 prosent høyere enn i de tilsvarende måneder ett år tidligere. Som omtalt i forrige oversikt (SU nr. 39) ble det i begynnelsen av september satt i verk en rekke tiltak for å bremse inflasjonen.

Etter å ha vist jamn og ganske sterk stigning gjennom hele 1971 og fram til i vår, viste både eksporten og importen av varer en uventet svak utvikling i sommermånedene. Eksportverdien (sesongjustert) falt med 3,9 prosent fra mars-mai til juni-august, mens importverdien falt med 5,6 prosent.

Den 15. september ble hele statsbudsjettet for 1973 offentliggjort. Budsjettet viste et ubetydelig overskott, men med en vel 11 prosent høyere utgiftssum enn for inneværende års budsjett. Budsjettet for 1973 tar blant annet sikte på en volumvekst i bruttonasjonalproduktet på 5,8 prosent fra 1972 til 1973 og på å bringe prisstigningen ned i 5,2-5,3 prosent.

For I t a l i a foreligger det få nye opplysninger siden forrige oversikt ble skrevet (SU nr. 39), og konjunkturbildet er fortsatt uklart. Industriproduksjonen har nå en kort tid vist oppgang, men det er usikkert om omslaget er varig. Konsumetterspørselen er igjen i vekst etter forbigående stagnasjon ved årsskiftet. Ustabile sosiale og politiske forhold kan imidlertid lett påvirke utviklingen.

Det foreligger ingen nye sesongjusterte tall for industriproduksjonen siden forrige oversikt ble skrevet. Etter ubrutt nedgang siden årsskiftet viste industriproduksjonen (sesongjustert) stigning fra april til mai. Ujusterte tall kan tyde på at stigningen fortsatte i juni.

Arbeidsløsheten er fremdeles høy og økende. Etter ujusterte oppgaver var det i juli 727 000 arbeidsløse, eller 138 000 flere enn på samme tid i fjor.

Arbeidsløshetsprosenten (ujustert) var 3,3 i april og 3,9 i juli, mot henholdsvis 3,0 og 3,1 i de tilsvarende måneder ett år tidligere.

Det foreligger ingen nye tall for investeringssetterspørselen. Som omtalt i forrige oversikt har Det italienske planleggingssekretariatet revidert investeringsanslagene for 1972. Investeringene var opprinnelig antatt å ville øke med 7,9 prosent i volum fra 1971 til 1972, men sekretariatet venter nå en volumvekst i investeringene på 4,6 prosent.

Konsumetterspørselen har etter detaljomsetningen å dømme vist til dels sterke svingninger fra i fjor høst til utpå våren i år. Den underliggende tendensen ser imidlertid ut til å være stigende. Detaljomsetningsvolumet (sesongjustert) steg med om lag 3 prosent fra desember-februar til mars-mai.

Takten i prisstigningen har økt i de siste månedene. Den ujusterte konsumprisindeksen var i mars-mai 4,8 prosent høyere og i juni-august 5,7 prosent høyere enn i de tilsvarende perioder ett år tidligere. Som nevnt i forrige oversikt ble det i slutten av august innført priskontroll på en rekke matvarer.

Vareeksporten steg sterkt i annet halvår i fjor, men har siden vist tegn til stagnasjon. Eksportverdien (sesongjustert) steg med 5,9 prosent fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, og med 1,3 prosent fra 1. til 2. kvartal. De tilsvarende rater for vareimporten var henholdsvis 5,7 prosent og 4,3 prosent.

I S v e r i g e er konjunkturbildet etter hvert blitt noe mer uklart; industriproduksjonen, som gjennomgående viste klar oppgang i første halvår, har i det siste blitt sterkt påvirket av tilfeldige faktorer. Investeringssetterspørselen er trolig fortsatt i vekst, men stigningen er neppe så sterk som tidligere i år. Det er fortsatt ingen tegn til at stagnasjonen i konsumetterspørselen har slått om i oppgang.

Etter oppgangen tidligere i år falt industriproduksjonen (sesongjustert) sterkt fra juni til juli, men nedgangen gjenspeilte trolig en uvanlig sterk konsentrasjon av feriene i juli måned. I første halvår hadde produksjonen (sesongjustert) gjennomgående steget betydelig, særlig for verkstedindustrien og papirindustrien.

Som omtalt i forrige oversikt økte arbeidsløsheten (sesongjustert) temmelig sterkt fra juli til august etter nedgangen tidligere i år. Etter ujusterte oppgaver steg tallet på registrerte arbeidsløse fra 53 000 i august i fjor til 61 700 i august i år, eller med 8 500. I september var det 64 200 registrerte arbeidsløse, eller 6 400 flere enn ett år tidligere. Den ujusterte arbeidsløshetsprosenten var 3,0 i september i år, mot 2,8 i september i fjor.

Statistiska Centralbyråns investeringsundersøkelse i august viste at industrien da planla å øke sine investeringsutgifter med om lag 11 prosent fra 1971 til 1972. Den tilsvarende undersøkelsen i mai viste en ventet øking på

10 prosent. Tallene er imidlertid ikke helt sammenliknbare da det i augustundersøkelsen ble nyttet en ny utvalgsmetode. De siste ordreoppgavene fra verkstedsindustrien kan gi inntrykk av en mindre gunstig utvikling. Verdien av ordretilgangen til maskinindustrien fra innenlandske kunder var i februar-april 11 prosent høyere og i mai-juli 3,2 prosent høyere enn i de samme perioder ett år tidligere. De tilsvarende rater for metallvareindustrien var henholdsvis 3,1 prosent og -0,5 prosent. En analyse av tilbakegående tall tyder likevel på at veksten var noe jammere.

Det foreligger få nye tall for detaljomsetningen som kan si noe om utviklingen av konsumetterspørselen siden forrige rapport ble skrevet. Den tendens til stagnasjon som da ble omtalt, synes imidlertid å ha holdt seg. Ifølge Handelens Utredningsinstitutt var omsetningen i varehusene svak både i juli og august.

Den ujusterte konsumprisindeksen steg med en årlig rate på 5,3 prosent fra februar til august, mens stigningen fra august i fjor til august i år var på 6 prosent.

Både vareeksporten og vareimporten har gjennomgående vist svak stigning hittil i år. Den sesongjusterte verdien av vareeksporten økte med 1 prosent årlig rate fra februar-april til mai-juli, mens den tilsvarende raten for vareimporten var 2,5 prosent.

I S a m b a n d s s t a t t e n e er konjunkturbildet helt entydig, med klar vekst både i produksjon og etterspørsel.

Industriproduksjonen (sesongjustert) viste igjen sterk vekst i august etter en noe svekket veksttakt tidligere på sommeren. Fra august i fjor, da presidentens spesielle program for å stimulere økonomien ble satt i verk, til august i år, har den sesongjusterte produksjonsindeksen for hele industrien gjennomsnittlig steget med en årlig rate på 8,2 prosent. I månedene juni-august var indeksen i gjennomsnitt 5 prosent (årlig rate) høyere enn i foregående tre-månedersperiode. Produksjonen av varige varer (sesongjustert) steg med 9 prosent årlig rate fra mars-mai til juni-august.

Verdien av ny igangsetting i bygge- og anleggsvirksomhet, som viste betydelig vekst gjennom praktisk talt hele 1971 og fram til 1. kvartal i år, har siden stabilisert seg på et høyt nivå; sesongjustert var verdien uendret fra februar-april til mai-juli. Inngåtte byggekontrakter for industri- og handelsbygg representerte i perioden mai-juli et vel 10 prosent større areal enn i foregående tremånedersperiode.

I september var det 4,83 mill. arbeidsløse etter sesongjusterte oppgaver, eller om lag 260 000 færre enn i mai, men 40 000 flere enn i juli. Den sesongjusterte arbeidsløshetsprosenten, som stort sett holdt seg uendret på 5,9 i

vinter og i vår, falt i juni og har siden endret seg lite. I september var arbeidsløshetsprosenten 5,5. Sesongjustert har den sivile sysselsettingen økt sterkt i løpet av de siste månedene, fra 80,6 mill. i januar til 82,0 mill. i august i år, eller med 3 prosent årlig rate.

Etter ordretilgangen å dømme viser investeringsetterspørselen fortsatt sterk vekst. Verdien av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien steg sesongjustert med vel 4 prosent fra mars-mai til juni-august. Tilgangen på nye ordrer for maskinverktøy steg med 3,7 prosent fra juli til august og var da hele 38,3 prosent høyere enn i august 1971.

Konsumetterspørselen, som etter detaljomsetningen å dømme viste forbigående svikt i fjor høst og tidlig på vinteren, har siden vist tendens til klar vekst. Den sesongjusterte indeksen for detaljomsetningsvolumet var vel 5 prosent (årlig rate) høyere i perioden juni-august enn i foregående tremånedersperiode.

Prisstigningen er fortsatt svak i Sambandsstatene sammenliknet med de fleste land i Vest-Europa. Fra februar til august steg den ujusterte konsumprisindeksen med 3,1 prosent årlig rate, mens stigningen fra august i fjor til august i år var 3,0 prosent. Takten i lønnsstigningen har vært nær uendret i de siste månedene. I august i år var timefortjenesten i industrien 6,5 prosent høyere enn på samme tid i fjor.

Eksporten, som gikk noe ned i vinter, har siden vist sterk vekst. Sesongjustert var verdien av vareeksporten om lag 5 prosent høyere i juni-august enn i foregående tremånedersperiode. Vareimporten steg på samme tid med 2,4 prosent. Fremdeles er imidlertid importoverskottet høyt, i de første 8 månedene i år på i alt 4 340 mill. dollar, mot 893 mill. i samme periode året før.

I J a p a n er industriproduksjonen fortsatt i klar vekst. Investeringsetterspørselen viser trolig fortsatt en underliggende tendens til moderat øking, og konsumetterspørselen ser nå ut til å være på vei oppover igjen etter nedgang siden i fjor høst.

Industriproduksjonen viste i vår- og sommermånedene ikke riktig så sterk vekst som i 1. kvartal. Den sesongjusterte produksjonsindeksen steg likevel med om lag 2 prosent fra februar-april til mai-juli. Produksjonen av investeringsvarer steg med 2,5 prosent. Stålproduksjonen var i mars-mai vel 4 prosent høyere enn i samme periode ett år tidligere.

Etter å ha økt sterkt siden bunnpunktet i fjor høst viste investeringsetterspørselen noe svakere stigningstakt i 2. kvartal i år - etter verdien av ordretilgangen til maskinindustrien å dømme.

Konsumetterspørselen er nå i ferd med å ta seg opp igjen etter nedgangen siden tidlig i fjor høst. Den sesongjusterte indeksen for detaljomsetningsvolumet var om lag 2,5 prosent (årlig rate) høyere i 2. kvartal enn i 1. kvartal.

8

Prisstigningen har endret seg lite i de siste månedene. Den ujusterte konsumprisindeksen var både i februar-april og mai-juli 4,6 prosent høyere enn i de tilsvarende perioder ett år tidligere.

De siste tallene for utenrikshandelen er påvirket av sjømannsstreiken i sommer og det er derfor vanskelig å si noe sikkert om den konjunkturbestemte utviklingen de siste månedene. Særlig gjelder dette for importen. Både eksport- og importverdien viste sterk vekst da streiken tok til.

BRUTTONASJONALPRODUKTET I UTVALGTE LAND
 Prosentvis volumendring fra foregående år

	1966	1967	1968	1969	1970	1971 anslag	1972 prognose ¹⁾	1973 I prognose ²⁾
Danmark	2	4½	4½	8	3	3½	4 (mars)	4
Frankrike	5½	5	4½	7½	6	5	5½ (sept.)	5½
Italia	6	7	6½	6	5	1½	3½ (sept.)	6
Japan	10	13	14½	12½	11	6	4½ (juni)	9
Norge	4½	5½	4	5	3½	5	4 (oktober)	4½
Sambandsstatene	6½	3	5	2½	-½	2½	6½ (sept.)	6
Storbritannia .	2	2½	3	2	2	1½	4½ (juni)	4½
Sverige	3½	2½	3	6	4½	½	3½ (mai)	4½
Vest-Tyskland .	3	0	7½	8	5½	3	3½ (august)	4½

K i l d e : 1965-1970: OECD; "Main Economic Indicators".

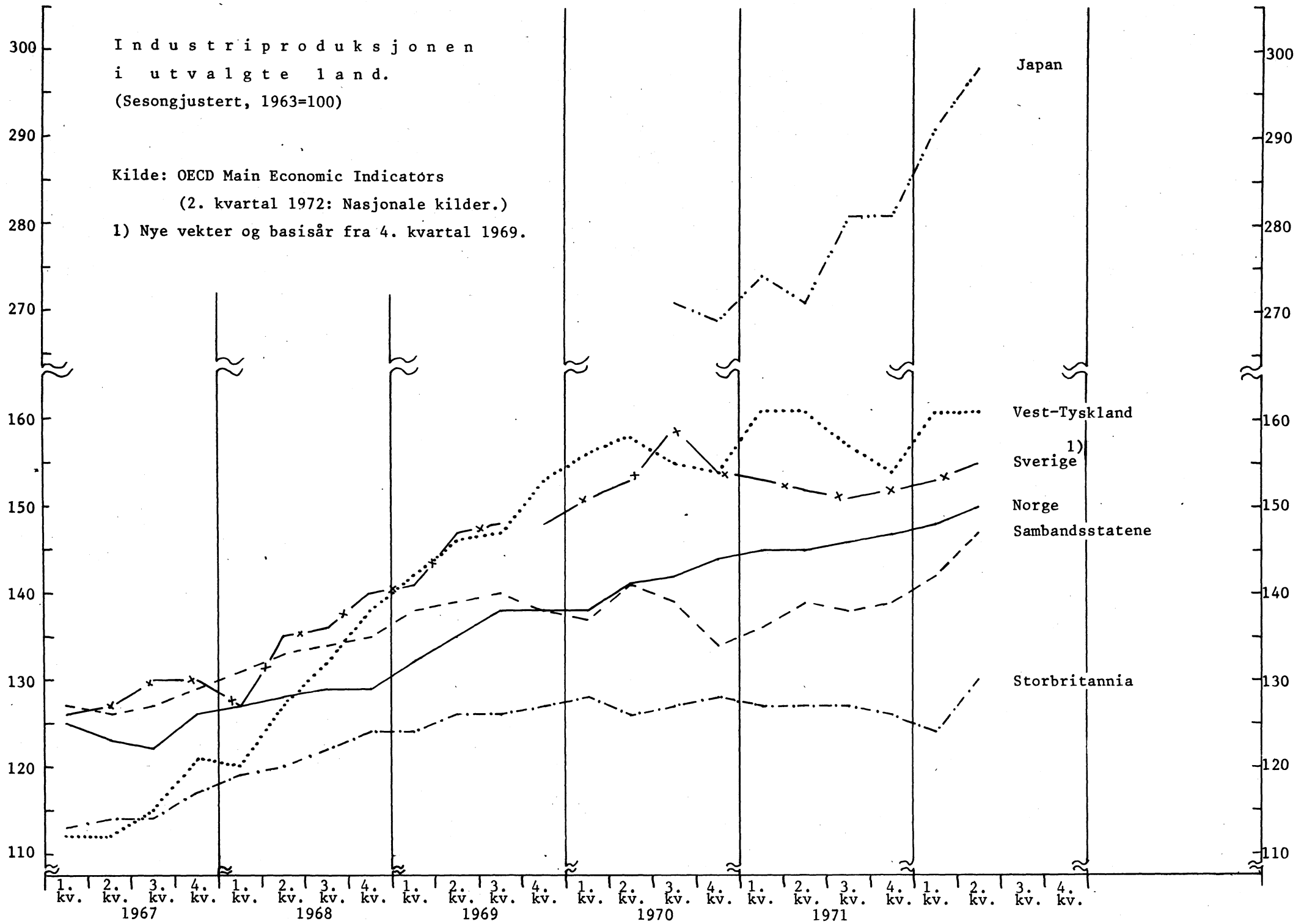
1971-1973 I: Offisielle nasjonale anslag og prognoser hvis inen annet er angitt.

1) Parentesene gjelder publiseringsmåned.

2) OECD's juniprognose for veksten (sesongjustert, årlig rate) fra annet halvår 1972 til første halvår 1973.

Industriproduksjonen
i utvalgte land.
(Sesongjustert, 1963=100)

Kilde: OECD Main Economic Indicators
(2. kvartal 1972: Nasjonale kilder.)
1) Nye vekter og basisår fra 4. kvartal 1969.

I Norge er det fortsatt vekststimulanser fra utlandet som utgjør den viktigste drivkraften bak den moderate produksjonsoppgangen. Den innenlandske etterspørselen er for tiden i klar stagnasjon, men på et høyt nivå. Utenriksregnskapet har hittil i år vist et mindre overskott, mot et betydelig underskott i fjor. Omslaget har i stor grad sammenheng med nedgang i skipsimporten og øking i eksporten av eldre skip. Men også vareeksporten har steget sterkt, samtidig som importstigningen har vært svak. Den svake importstigningen må ses på bakgrunn av stagnasjonen i den innenlandske etterspørselen; importen vil kunne øke atskillig sterkere når den internasjonale konjunkturoppgangen for alvor slår igjennom i produksjonen og inntektene her hjemme. På den annen side ser det ut til at en kan vente stigende valutafraktinntekter fra skipsfarten i tiden framover.

Etter sesongkorrigererte oppgaver steg produksjonen i gruvedrift, industri og kraftforsyning med 1,0 prosent fra tremånedersperioden mars-mai til perioden juni-august. Produksjonen i gruvedrift gikk ned med vel 13 prosent, mens den for kraftforsyning viste en øking på 1,6 prosent. Den sterke produksjonsnedgangen i gruvedrift (som stort sett gjaldt juni måned) var ikke etterspørselsbetinget.

I den egentlige industrien har den sesongjusterte produksjonsindeksen i de siste måneder vist uvanlig sterke svingninger. Tolkningen av tallene er av den grunn usikker. Etter de sesongkorrigererte oppgavene økte produksjonen med 1,4 prosent (eller med 5,6 prosent regnet som årlig rate) fra mars-mai til juni-august, etter en nedgang på 1,0 prosent fra desember-februar til mars-mai. Tallene avspeiler trolig en underliggende tendens til moderat vekst. Den ujusterte produksjonsindeksen for industrien lå for de første åtte måneder av året under ett 2,3 prosent høyere enn i samme periode i fjor.

I vår- og sommermånedene var det i første rekke eksportvareproduksjonen som bidrog til veksten i samlet industriproduksjon. Fra mars-mai til juni-august økte eksportvareproduksjonen (sesongjustert) med 2,3 prosent (9,2 prosent regnet som årlig rate). Produksjonen av varer til innsats utenom bygge- og anleggsvirksomheten økte omtrent like sterkt, mens produksjonen for hver av gruppene investeringsvarer, konsumvarer og varer til innsats i bygge- og anleggsvirksomhet viste en stigning på bare 1,0-1,2 prosent.

Arbeidsløsheten er fremdeles lav for hele landet sett under ett, selv om tallet på arbeidsløse fortsatt ligger litt høyere enn i de foregående år. Mens det ved utgangen av juli, august og september i år var registrert henholdsvis 8 200, 10 700 og 11 500 arbeidsløse, var de tilsvarende tallene for de samme månedene i fjor henholdsvis 6 500, 8200 og 9 300. Arbeidsløshetsprosenten, slik den beregnes av Arbeidsdirektoratet, var i september 0,7, mot 0,6 i samme måned både i 1970 og 1971. Arbeidsdirektoratets stramhetsindikator, som nyttes som

11 mål på stramheten på arbeidsmarkedet, var i gjennomsnitt for månedene juni, juli og august 84, mot 99 i samme periode i fjor.

Arealet av bygg under arbeid lå i sommermånedene (juni-august) fortsatt noe lavere enn i tilsvarende periode i fjor. Det var imidlertid et uvanlig stort byggeareal under arbeid sommeren 1971. Igangsettingen av nye bygg, som i januar-april lå betydelig lavere enn ett år tidligere, har senere vist sterk stigning over året (målt med arealet). Utslaget var særlig sterkt for industribygg, men også igangsettingen av boliger økte fra juni-august i fjor til juni-august i år. - Arealet av fullførte bygg i alt var i sommer noe lavere enn for ett år siden. Fullført boligareal viste imidlertid fortsatt oppgang.

De anslag for investeringene i 1972 som industri- og gruvebedriftene gav i august, lå om lag 1,5 prosent høyere enn anslagene for 1972 gitt i mai. Dette var en svakere oppjustering fra mai til august av anslaget for inneværende år enn i noe tidligere år i perioden 1967-1971 (gjennomsnittlig oppjustering 4,0 prosent). Også oppjusteringene av 1972-anslagene fra februar til august (3,8 prosent) og fra november i fjor til august i år (9,9 prosent) var relativt svake (gjennomsnitt for perioden 1967-1971 henholdsvis 6,4 prosent og 18,1 prosent).

Alt i alt tyder disse tallene på at en svekkelse av industriens investeringsetterspørsel har funnet sted i løpet av året. Bedriftenes anslag i august pleier ellers å være en god indikator for verdien av de investeringer som faktisk vil bli utført samme år. Augustanslagene i år tyder på at verdien av de samlede investeringer i industri og gruve drift i 1972 vil bli noe lavere enn i 1971. Regnet i volum vil nedgangen kunne bli forholdsvis betydelig.

Industri- og gruvebedriftene gav i august også anslag for sine investeringsutgifter i 1973. Disse anslagene representerte en nær 5 prosent høyere verdi, og en mindre nedgang regnet i volum, enn anslagene for 1972 gitt i august i fjor. En har imidlertid erfaring for at slike plantall raskt kan bli oppjustert i en periode med konjunkturoppgang i utlandet, og de gir derfor ikke noe godt grunnlag for en vurdering av utsiktene for 1973. Usikkerhet omkring virkningene for norsk industri av utvidelsen av EF fra 1. januar 1973 kan også ha påvirket bedriftenes investeringsplaner.

Detaljomsætningen tok seg noe opp i august, men for sommeren under ett (juni-august) lå omsetningsvolumet (detaljomsætningsindeksen deflatert med konsumprisindeksen) likevel 1,3 prosent lavere enn i samme tidsrom i fjor. Omsetningen av nærings- og nytelsesmidler holdt seg forholdsvis godt oppe; delindeksen for denne gruppen steg med 7,2 prosent i verdi fra juni-august i fjor til samme periode i år, mens stigningen i totalindeksen for verdien av detaljomsætningen var 6,3 prosent. En annen varegruppe som bidrog til å begrense nedgangen i samlet omsetningsvolum, var møbler og innbo; delindeksen for denne gruppen steg atskillig sterkere enn delindeksen for nærings- og nytelsesmidler,

men den teller med langt midre vekt i totalindeksen. Det er grunn til å anta at oppgangen for gruppen møbler og innbo i stor grad henger sammen med økt salg av fargefjernsynsapparater før de olympiske sommerlekene. For de andre varene som inngår i detaljomsetningsindeksen, regnet under ett, kan verdien av omsetningen neppe ha ligget mer enn om lag 4 prosent høyere enn i fjor sommer. Da konsumprisindeksen samtidig steg med 7-8 prosent, må omsetningen av disse varene ha gått ganske betydelig ned regnet i volum.

De siste ujusterte oppgavene over utenrikshandelen, sett i sammenheng med tilbakegående sesongjusterte tall, tyder på fortsatt vekst i vareeksporten; i tremånedersperioden juli-september under ett lå verdien av vareeksporten (uten skip) 12-13 prosent høyere enn i samme periode i fjor. Trolig var stignings-takten noe svakere for den underliggende trend; oljeeksporten (som har stor reeksportandel) var svært høy i august (vel fire ganger høyere enn i samme måned i fjor). I årets første ni måneder under ett lå verdien av vareeksporten 10,4 prosent høyere enn i samme periode i 1971.

Fordelingen av vareeksporten på de enkelte varegrupper, som nå foreligger for august, viser at fisk og fiskevarer svarte for bortimot en femtedel av samlet eksportøkning fra juni-august 1971 til juni-august 1972. Av de andre tradisjonelle eksportvarene viste eksporten av treforedlingsprodukter nedgang og metalleksporten bare svak økning. Derimot bidro eksporten av maskiner m.v. med en tredjedel av samlet eksportøkning.

Landfordelingen av eksporten viser at de nordiske land under ett avtok bortimot 29 prosent av samlet vareeksport uten skip i de første 8 månedene av 1972, eller omtrent samme andel som i samme tidsrom i fjor. EF tok 26 prosent, mot 27 prosent i fjor. De to viktigste avtakerland var fortsatt Sverige og Storbritannia, med om lag 18 prosent hver. Vest-Tysklands andel gikk ned fra 15 prosent til 14 prosent.

For vareimporten viser de siste sesongjusterte oppgavene fortsatt tendens til stagnasjon; i 3. kvartal lå importverdien på samme nivå som i 2. kvartal og (etter ujusterte oppgaver) 4 prosent lavere enn i 3. kvartal i fjor. Stagnasjonen i vareimporten henger sammen med utviklingen i den innenlandske etterspørselen, men må - som nevnt i forrige konjunkturoversikt - også ses på bakgrunn av nedgangen i importvarelagrene siden i fjor høst.

Importen til investeringsformål og til vareinnsats lå i første halvår i år henholdsvis 1,4 prosent og 1,3 prosent lavere i verdi enn i samme periode i fjor. Importen til konsumformål økte derimot med 8,7 prosent regnet i verdi, men regnet i volum var stigningen trolig relativt svak.

Den sterke nedgangen i fraktratene på skipsfartsmarkedet, som tok til høsten 1970, nådde et bunnpunkt i vårmånedene i år. Som nevnt i konjunkturoversikten for mai (SU nr. 21, 1972), må nedgangen ses på bakgrunn av veksten i verdens

3
handelsflåte, som særlig de siste årene har vært sterk. Den internasjonale konjunkturavslappingen i 1970 og 1971, som hadde betydelige virkninger for etterspørselen etter tonnasje, slo derfor desto sterkere ut i ratene. - Den nye oppgangen i ratene utover sommeren og høsten i år har blant annet sammenheng med spesielle forhold, til dels uten varige virkninger. Tørrlastmarkedet ble således stimulert av sjømannsstreiken i Japan, som varte i tre måneder fram til midt i juli. De amerikanske kornleveringer til Sovjetsamveldet, som tok til i august, bidrog ytterligere til ratestigningen. På tankmarkedet hadde en trinnvis nedbygging av restriksjonene på oljeimport til Sambandsstatene betydning for rateutviklingen. Det er likevel grunn til å tro at den internasjonale konjunktur- oppgangen i Vest-Europa og Japan fra siste årsskifte har bidratt mest til den ubrutte stigningen i både tørrlastratene og tankratene siden i vår; erfaringsmessig fører et konjunkturomslag oppover til sterkere utslag i verdenshandelen enn i produksjonen. Dette gir også håp om at ratestigningen vil vare ved i 1973; de fleste økonomiske indikatorer peker i øyeblikket mot fortsatt internasjonal konjunkturoppgang i kommende år, selv om det er stor usikkerhet omkring styrken av oppgangen. Virkningene på den norske betalingsbalansen av rateoppgangen vil kanskje kunne bli merkbare allerede i løpet av 4. kvartal. - Det er imidlertid grunn til å peke på at selv om rateoppgangen har vært betydelig (for turfrakter tørrlast 17 prosent fra april til september og for turfrakter tank om lag 78 prosent fra mai til september), var utgangspunktet et uvanlig lavt ratenivå. For tørrlast lå ratene i september ennå 18,1 prosent under gjennomsnittet for perioden 1965-1971. - De bedrede skipsfartskonjunktorene har slått ut i sterk nedgang i skipsopplagene. Etter Byråets opplagsstatistikk lå skip på til sammen 143 000 br.t. i opplag ved utgangen av september, mot 962 000 bruttotonn i topp- måneden mai.

TALL TIL AJOURFØRING AV DIAGRAMMENE FOR KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE SOM STOD I KONJUNKTUROVERSIKTEN I SU NR. 34, 1972.

D i a g r a m 1 : August 170

D i a g r a m 2 : For eksport: August 242
For konsum: August 134
For investering: August 163

D i a g r a m 3 : September 11,5

D i a g r a m 6 : Detaljomsetningsvolum: August 106,2
3 måneders bevegelig gjennomsnitt: Juli 107,9

D i a g r a m 7 : Eksport: September 1 570
Import: September 2 086

D i a g r a m 8 : Juli 555

D i a g r a m 9 : I alt: August 5 640
Boliger: August 3 156

Utenriksregnskap for januar-august 1972. Foreløpige tall. Mill.kr.

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 39, 1972)

H o v e d r e s u l t a t e r	Januar-august	
	1971	1972
1. Overskott (underskott -) på driftsregnskapet uten import av skip, eksport av eldre skip og netto valutafrakter av skip i utenriksfart	-4 526	-3 628
2. Eksport av eldre skip - import av skip	-1 879	-877
3. Netto valutafrakter av skip i utenriksfart	5 210	4 800
4. Overskott (underskott -) på driftsregnskapet (1+2+3)	-1 195	295
5. Netto endring i totale netto gull- og valutabeholdninger og lånegjeld ikke forårsaket av transaksjoner	478	697
6. Nedgang (oppgang +) i Norges nettogjeld til utlandet (4+5)	-717	992

I. Driftsregnskap	Januar-august			
	1971		1972	
	Eksport/ Inngang	Import/ Utgang	Eksport/ Inngang	Import/ Utgang
A. Varer og tjenester				
1. Varer	10 644	16 138	11 649	16 308
2. Skip, nybygde	543	1 607	812	1 972
3. Skip, eldre	394	666	1 170	75
4. Netto valutafrakter av skip i utenriksfart	5 210	-	4 800	-
5. Reisetrafikk	880	775	960	904
6. Andre tjenester	1 719	984	1 892	1 139
A. i alt	19 390	20 170	21 283	20 398
Eksportoverskott	-	.	885	.
Importoverskott	780	.	-
B. Renter og stønader				
1. Renter	571	931	488	966
2. Stønader	289	344	297	409
B. i alt	860	1 275	785	1 375
Rente- og stønadsunderskott	415	.	590
Overskott på driftsregnskapet	-	.	295	.
Underskott på driftsregnskapet	1 195	.	-
II. Endring i totale netto gull- og valutabeholdninger og lånegjeld ikke forårsaket av transaksjoner				
A. Tildelte spesielle trekkrettigheter i IMF ..	184	-	184	-
B. Endring i fordring og gjeld p.g.a. valutakursendringer	296	-	556	47
1. Valutabeholdningsfordringer	49	-	-	47
2. Andre fordringer
3. Lånegjeld	247	-	556	-
4. Annen gjeld
C. Omvurdering av verdipapirer ellers	-	2	4	-
II. i alt	480	2	744	47
III. Nedgang (inng.)/oppgang (utg.) i Norges nettogjeld til utlandet (I+II)		717	992	

Utenriksregnskap for januar-august 1972 (forts.)

IV. Kapitalregnskap	Januar-august			
	1971		1972	
	Inngang	Utgang	Inngang	Utgang
A. Langsiktige kapitaltransaksjoner				
(i) Offentlig forvaltning	198	184	414	218
a. Lån fra utlandet	195	184	370	218
1. Staten	-	97	70	105
2. Kommuner	195	87	300	113
b. Andre finansobjekter	3	-	44	-
(ii) Finansinstitusjoner	243	211	270	96
a. Lån fra utlandet	224	96	231	37
b. Andre finansobjekter	19	115	39	59
(iii) Andre innenlandske sektorer	3 645	2 729	3 503	2 820
a. Lån fra utlandet	2 795	1 508	2 633	1 743
1. Offentlige foretak	191	72	187	102
2. Rederier	2 162	1 320	2 287	1 550
3. Andre	442	116	159	91
b. Direkte investeringer i Norge	248	41	185	66
c. Direkte investeringer i utlandet	25	168	99	112
d. Lån til utlandet	319	296	317	365
e. Andre finansobjekter	258	716	269	534
A. i alt	4 086	3 124	4 187	3 134
Langsiktige kapitaltransaksjoner netto	962		1 053	
B. Kortsiktige kapitaltransaksjoner				
(i) Offentlig forvaltning	24	4	28	3
(ii) Finansinstitusjoner	5 172	6 286	4 121	5 702
1. Norges Bank	475	2 742	45	1 629
a. Fordringsreduksjon (inng.)/øking (utg.)	1	2 651	-	1 480
b. Gjeldsøking (inng.)/reduksjon(utg.)	474	91	45	149
2. Forretnings- og sparebanker	4 610	3 422	3 977	3 933
a. Fordringsreduksjon (inng.)/øking (utg.)	1 080	149	103	128
b. Gjeldsøking (inng.)/reduksjon(utg.)	3 530	3 273	3 874	3 805
3. Andre finansinstitusjoner	87	122	99	140
a. Fordringsreduksjon (inng.)/øking (utg.)	18	82	6	98
b. Gjeldsøking (inng.)/reduksjon(utg.)	69	40	93	42
(iii) Andre innenlandske sektorer	1 693	827	1 171	1 262
a. Fordringsreduksjon (inn.g)/øking (utg.)	369	42	85	253
b. Gjeldsøking (inng.)/reduksjon(utg.)	1 324	785	1 086	1 009
(iv) Andre kortsiktige kapitaltransaksjoner og statistiske feil	277	-	115	-
B. i alt	7 166	7 117	5 435	6 967
Kortsiktige kapitaltransaksjoner netto	49			1 532
B. Netto kapitaltransaksjoner i alt (A+B)	1 011			479
V. Netto endringer i fordringer og gjeld forår- saket av valutakursendringer m.v. (II.B. og C.)		294		513
VI. Oppgang (inng.)/nedgang (utg.) i Norges netto- gjeld til utlandet (IV.C + V)	717			992

Utenriksregnskap for januar-august 1972 (forts.)

Spesifikasjoner:	Endring		Beholdning	
	1/1-	1/1-	Pr.	Pr.
	31/8	31/8	31/8	31/8
	1971	1972	1971	1972
Netto gull- og valutabeholdninger				
I. Norges Banks netto gull- og valutabeholdninger (a-b)	2 235	1 567	7 945	9 156
a. Offisielle gull- og valutareserver etter IMF-definisjonen (1+2+3+4)	2 241	1 577	8 031	9 252
1. Gull	77	1	244	240
2. Reserveposisjon i IMF	-410	73	438	518
3. Spesielle trekkrettigheter i IMF	198	237	392	633
4. Bankinnskott i utlandet og utenlandske verdipapirer	2 376	1 266	6 957	7 861
b. Utenlandske kroneinnskott i Norges Bank	6	10	86	96
II. Forretnings- og sparebankers netto valutabeholdninger (a-b-c)	-1 276	-102	-1 255	-1 351
a. Bankinnskott i utlandet	-1 041	-112	987	1 056
b. Kortsiktige valutalån fra utlandet	180	-53	1 499	1 454
c. Utenlandske kroneinnskott i forretnings- og sparebanker	55	43	743	953
III. Norges Banks og forretnings- og sparebankers netto gull- og valutabeholdninger (I+II)	959	1 465	6 690	7 805
IV. Andre sektorens netto valutabeholdninger (a-c-d) ..	-696	87	1 142	669
a. Bankinnskott i utenlandsk valuta og utenlandske verdipapirer (b+c)	-422	-82	3 737	3 150
b. Bankinnskott i utlandet og utenlandske verdipapirer	-171	206	2 412	2 329
c. Bankinnskott i utenlandsk valuta i norske banker (inkludert i II.a.)	-251	-288	1 325	821
d. Kortsiktige valutalån fra utlandet	525	119	1 270	1 660
V. Totale netto gull- og valutabeholdninger (III+IV)..	263	1 552	7 832	8 474
	Januar-august			
	1971		1972	
Nettoopplåning i utlandet for skipsfart				
1. Rederienes opptak av lån	2 501		2 727	
2. Rederienes avdrag på lån	1 485		1 924	
3. Finansinstitusjonenes opptak av lån for rederier (netto)	-23		-17	
4. Endring i rederienes forskottsbetalinger ved skipsimport	-609		-446	
5. Total nettoopplåning i utlandet for skipsfart (1+2+3+4).	384		340	
Utlån (netto) ved eksport av nybygde skip	-23		17	
Utlån (netto) ved eksport av eldre skip	-122		-105	
Netto kapitalinngang fra utlandet				
1. Netto kapitalinngang til statsforvaltningen	-74		34	
2. Netto kapitalinngang til finansinstitusjoner	-1 082		-1 407	
3. Netto kapitalinngang til rederier	690		391	
4. Netto kapitalinngang til kommuner og andre offentlige og private foretak ¹⁾	1 477		503	
5. Total netto kapitalinngang fra utlandet (1+2+3+4)	1 011		-479	
6. Netto endringer i fordringer og gjeld forårsaket av valutakursendringer m.v.	-294		-513	
7. Oppgang (nedgang -) i Norges nettogjeld til utlandet (5+6)	717		-992	

1) Inkluderer statistiske feil.

Engrosprisindeksen pr. 15. september 1972 (1961 = 100)

(Forrige månedsmelding ble offentliggjort i SU nr. 39, 1972)

Statistisk Sentralbyrås engrosprisindeks pr. 15. september 1972 var 139 mot 138 måneden før.

Engrosprisindeks (prisindeks for førstegangsomsetningen innen landet). 1961=100

	Aug. 1971	Sept. 1971	Aug. 1972	Sept. 1972
Matvarer	149	150	155	156
Drikkevarer og tobakk	144	144	148	148
Råvarer	131	131	127	130
Fast brensel, brenselolje og elektrisk kraft	131	131	134	135
Animalske og vegetabiliske oljer og fett ...	133	129	116	114
Kjemikalier	121	121	124	125
Bearbeidde varer	130	129	133	134
Maskiner og transportmidler	125	126	132	133
Forskjellige ferdigvarer	128	129	135	136
T o t a l	135	135	138	139
Konsumvarer	137	137	145	145
Ikke-varige produksjonsmidler	136	136	137	138
Av dette: Byggematerialer	137	137	141	141
Varige produksjonsmidler	123	123	129	130

Gjennomsnittlig timefortjeneste i privat bygge- og anleggsvirksomhet i 2. kvartal 1972

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 31, 1972)

I privat byggevirksomhet var den gjennomsnittlige timefortjeneste i 2. kvartal 1972 kr. 19,97 og i anleggsvirksomhet kr. 25,52. Betalingen for bevegelige helgedager er ikke tatt med i disse fortjenestetall, men er beregnet særskilt og utgjør kr. 1,06 pr. time i byggevirksomhet og kr. 0,54 i anleggsvirksomhet.

Fra 2. kvartal 1971 til 2. kvartal 1972 steg den gjennomsnittlige timefortjeneste eksklusive helgedagsbetalingen med 7,9 prosent i byggevirksomhet og med 13,1 prosent i anleggsvirksomhet.

Gjennomsnittlig timefortjeneste (ikke medregnet betaling for bevegelige helgedager) i privat bygge- og anleggsvirksomhet. Kroner

	1971			1972	
	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.
VOKSNE MENN					
Byggevirksomhet	18,50	18,61	19,73	18,97	19,97
Anleggsvirksomhet	22,56	22,64	23,81	23,92	25,52
Bygge- og anleggsvirksomhet i alt	19,20	19,42	20,50	19,87	21,05

Statistikken bygger på oppgaver fra medlemsbedrifter i Norsk Arbeidsgiverforening.

Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel pr. 1. mars 1972

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 37, 1971)

Statistisk Sentralbyrå har utarbeidd en lønnsstatistikk for ansatte i varehandel pr. 1. mars 1972. Statistikken bygger på et utvalg av de bedrifter som gav oppgaver til totalundersøkelsen i 1971 og omfatter 3 311 bedrifter med 39 499 ansatte i engros- og detaljhandel. Agentur- og kommisjonshandel er ikke med. Unntatt fra undersøkelsen er deltidsansatte, familiearbeidskraft uten fast lønn og fast arbeidstid, ansatte vesentlig sysselsatt med reparasjons- og produksjonsarbeid og rengjøringshjelp.

Lønnsutviklingen fra 1971 til 1972 er forutsatt å svare til lønnsutviklingen i de utvalgte bedrifter. Endringsprosentene når det gjelder lønningene for de forskjellige grupper av ansatte er beregnet på grunnlag av denne forutsetning. Månedsfortjenesten i gruppene er imidlertid satt lik gjennomsnittlig månedsfortjeneste for alle bedrifter ved totalundersøkelsen i 1971 korrigert med de beregnede endringsprosjenter.

Den gjennomsnittlige månedsfortjeneste for menn var kr. 2 958 og for kvinner kr. 2 009. Overtidsgodtgjørelsen pr. måned i 1971 var kr. 59 for menn og kr. 19 for kvinner. Overtidsgodtgjørelsen er ikke inkludert i månedsfortjenesten.

Fra mars 1971 til mars 1972 steg gjennomsnittsfortjenesten med 11,2 prosent for menn og med 14,7 prosent for kvinner.

Gjennomsnittlig månedsfortjeneste for ansatte i varehandel. Oslo og landet ellers

Stillingsgruppe	Ansatte 1. mars 1972	Månedsfortjeneste 1. mars 1972				Overtids- godt- gjørelse pr.måned i 1971	Stigning i for- tjenesten fra 1. mars 1971 til 1. mars 1972
		I alt	Kontant- lønn	Natural- lønn	Provi- sjon, gratiale etc.		
						Kroner	Pst.
MENN							
Ansatte i alt	25 526	2 958	2 782	3	173	59	11,2
Oslo	11 895	3 470	3 191	1	278	74	10,7
Landet ellers ...	13 631	2 668	2 550	4	114	51	10,8
Kontorfunksjonærer.	5 774	3 701	3 561	2	138	55	10,6
Oslo	3 330	4 020	3 825	-	195	74	9,3
Landet ellers ...	2 444	3 339	3 258	5	76	54	10,3
Butikkfunksjonærer.	4 568	2 574	2 510	6	58	28	10,9
Oslo	1 089	3 008	2 865	-	143	51	12,8
Landet ellers ...	3 479	2 494	2 444	7	43	23	10,9
Lagerfunksjonærer .	5 087	2 629	2 580	-	49	103	10,3
Oslo	2 448	2 825	2 748	-	77	119	9,4
Landet ellers ...	2 639	2 482	2 453	1	28	91	10,7
Transportarbeidere.	4 152	2 392	2 327	1	64	92	10,0
Oslo	1 494	2 592	2 496	-	96	109	9,6
Landet ellers ...	2 658	2 312	2 259	1	52	86	10,2
Salgsfunksjonærer .	4 313	3 786	3 037	1	748	21	8,1
Oslo	2 580	4 112	3 320	3	789	18	7,5
Landet ellers ...	1 733	3 380	2 689	1	690	26	8,0
KVINNER							
Ansatte i alt	13 973	2 009	1 985	1	23	19	14,7
Oslo	5 767	2 434	2 384	1	49	37	14,0
Landet ellers ...	8 206	1 842	1 826	2	14	11	14,5
Kontorfunksjonærer.	6 302	2 295	2 259	-	36	38	12,0
Oslo	3 584	2 518	2 469	-	49	50	11,3
Landet ellers ...	2 718	2 058	2 036	-	22	25	12,2
Butikkfunksjonærer.	6 802	1 860	1 842	2	16	8	14,9
Oslo	1 759	2 278	2 236	3	39	18	15,5
Landet ellers ...	5 043	1 775	1 762	2	11	6	15,1

Husdyrhald pr. 20. juni 1972

Statistisk Sentralbyrå har rekna ut talet på husdyr på grunnlag av utvalsteljinga pr. 20. juni. Materialet til teljinga er samla inn frå eit tilfeldig utval på vel 18 000 bruk, der kommunar og bruksklasser er representerte i høve til talet på bruk med 5 dekar jordbruksareal og meir i 1969. Ein har lagt til tal for 1969 for bruk under 5 dekar jordbruksareal, slik at tala skal gjelde for alle bruk.

Hestetalet viser framleis sterk nedgang. I 1972 var det 27 000 hestar, eller 12 prosent mindre enn i 1971. Talet på storfe i alt var 940 000, eller 1 prosent større enn i 1971. Det var 414 000 kyr i 1972, det same som i 1971.

Talet på oksar over 1 år auka med 8 prosent. For kviger og andre ungdyr var det ein liten auke frå året før.

Talet på sau og lam var 1 635 000 i 1972. Det var 3 prosent mindre enn året før. Talet for sau over 1 år viser relativt større nedgang enn talet på lam. Talet på geiter gjekk ned med 7 prosent.

Talet på svin i alt pr. 20. juni var 737 000. Det var ein auke på 8 prosent frå året før.

Talet på høner var 3 838 000, som er 1 prosent meir enn året før.

Tabell 1. Husdyr pr. 20. juni

	1969	1971	1972	Endring i prosent 1969- 1972	Endring i prosent 1971- 1972
Hest:					
Føl	1 296	1 092	1 021	-21,2	-6,5
1 - 4 år	3 695	3 541	3 164	-14,4	-10,6
5 - 16 år	20 684	17 409	15 978	-22,8	-8,2
17 år og over	16 209	9 061	7 130	-56,0	-21,3
I alt	41 884	31 103	27 293	-34,8	-12,2
Storfe:					
Spedkalv	19 767	15 087	15 410	-22,0	+2,1
Oksekalf 1 mnd.-1 år	156 708	148 252	148 000	-5,6	-0,2
Kvige-kalf 1 mnd.-1 år	164 491	163 046	167 213	+1,7	+1,7
Okse over 1 år	47 023	45 605	49 142	+4,5	+7,8
Kvige ikkje hatt kalv	148 671	145 649	146 162	-2,0	+0,4
Ku i alt	436 765	414 052	414 449	-5,1	+0,1
I alt	973 425	931 691	940 376	-3,4	+0,9
Sau:					
Under 1 år (lam)	1 020 511	929 596	908 101	-11,0	-2,3
Over 1 år	853 429	751 536	726 814	-14,8	-3,3
I alt	1 873 940	1 681 132	1 634 915	-12,8	-2,7
Geit:					
Under 1 år (kje)	19 398	18 762	16 839	-13,2	-10,2
Over 1 år	72 272	63 294	59 371	-17,9	-6,2
I alt	91 670	82 056	76 210	-16,9	-7,1
Svin:					
Under 6 mnd.	557 091	567 119	616 332	+10,6	+8,7
Over 6 mnd.:					
Slaktesvin	21 373	28 440	31 998	+49,7	+12,5
Alsråne	3 775	4 359	4 542	+20,3	+4,2
Alspurke	75 632	81 860	84 595	+11,9	+3,3
I alt	657 871	681 778	737 467	+12,1	+8,2
Høner:					
Unghøner under 1 år	1 219 475	1 265 578	1 219 067	-	-3,7
Høner, 1 år	2 114 935	2 093 552	2 181 343	+3,1	+4,2
Høner, 2 år og eldre	501 657	444 876	437 992	-12,7	-1,5
I alt	3 836 067	3 804 006	3 838 402	+0,1	+0,9

Tabell 2. Husdyr pr. 20. juni 1972

	Hest	Storfe i alt	Mjølke- kyr	Sau	Geit	Svin	Høner
Fylka:							
Østfold	1 248	38 292	16 822	3 441	9	72 138	489 704
Akershus og Oslo .	1 733	43 020	18 453	16 393	261	60 376	338 474
Hedmark	1 908	61 033	28 044	85 201	2 786	64 822	179 284
Oppland	2 783	89 968	41 188	97 579	7 275	85 300	174 981
Buskerud	1 669	28 618	11 869	64 672	1 421	17 883	198 768
Vestfold	833	18 702	6 918	3 503	26	44 704	283 812
Telemark	1 452	14 804	7 120	39 029	1 323	16 419	179 632
Aust-Agder	920	8 526	3 303	28 199	33	8 262	101 113
Vest-Agder	1 034	19 174	7 813	39 577	33	9 196	137 370
Rogaland	2 722	146 287	67 398	283 492	1 217	187 390	734 733
Hordaland	2 210	56 522	25 053	198 651	4 145	28 855	352 859
Sogn og Fjordane .	2 497	62 789	28 701	213 967	13 082	15 059	86 100
Møre og Romsdal ..	1 431	83 959	36 203	123 513	8 100	24 307	130 084
Sør-Trøndelag	2 514	92 594	38 545	92 272	978	29 389	104 797
Nord-Trøndelag ...	817	86 499	35 678	49 651	1 059	64 315	160 060
Nordland	999	59 247	26 345	147 062	10 121	6 759	115 340
Troms	436	23 755	11 683	113 216	24 280	2 119	47 861
Finmark	87	6 587	3 313	35 497	61	174	23 430
I alt	27 293	940 376	414 449	1 634 915	76 210	737 467	3 838 402
Bruksstorleik etter jordbruksareal							
Under 5 dekar	1 249	1 497	412	33 185	510	36 554	534 205
5 - 19,9 dekar.	1 167	12 406	3 982	169 275	2 277	21 844	444 379
20 - 49,9 " .	8 719	139 531	59 309	545 837	27 525	86 791	780 733
50 - 99,9 " .	9 939	346 352	156 326	588 916	39 592	215 104	952 895
100 - 199,9 " .	4 108	295 042	131 595	237 604	5 016	217 886	691 483
200 dekar og meir.	2 111	145 548	62 825	60 098	1 290	159 288	434 707
I alt	27 293	940 376	414 449	1 634 915	76 210	737 467	3 838 402

Bergverksstatistikk 1971

Statistisk Sentralbyrås statistikk over bergverksdriften omfatter de gruver som går inn under "lov angaaende Bergverksdriften" av 14. juli 1842, dvs. gruver med muthare ertser eller malmgruver, og de norske kullgruvene på Svalbard. Bergverksstatistikken går inn som en del av Industristatistikken, men hovedtall blir offentliggjort i Statistisk ukehefte så snart det innkomne materiale er ferdig bearbeidd.

De 20 kull- og malmgruvene som var i drift i 1971, sysselsatte i alt 5 566 arbeidere og funksjonærer. Bruttoproduksjonsverdien var 556,7 mill. kr. og bearbeidingsverdien 412,6 mill. kr. Dette er henholdsvis 13,3 mill. kr. (2,5 prosent) mer og 9,7 mill. kr. (2,3 prosent) mindre enn i 1970. Jernmalmgruvene hadde en bruttoproduksjonsverdi i 1971 på 310,1 mill. kr. eller 40,3 mill. kr. mer enn året før, mens verdien gikk ned med 33,3 mill. kr. til 130,1 mill. kr. for svovelkis- og koppermalmgruvene.

Det ble produsert 4 021 tusen tonn jernmalm i 1971 eller om lag det samme som året før. Produksjonen av titanjernstein gikk opp med 10,8 prosent til 642 tusen tonn, produksjonen av koppermalm med 17,2 prosent til 62 tusen tonn og produksjonen av svovelkis med 5,2 prosent til 778 tusen tonn. Det var også større produksjon i 1971 enn året før av nikkelmalm og molybdénmalm, mens produksjonen av blymalm gikk litt ned.

Produksjonen av kull i 1971 var 455 tusen tonn eller 5,9 prosent mindre enn året før. Fra den norske kullgruve på Svalbard ble det skipet 423 tusen tonn kull, hvorav 341 tusen tonn gikk til Norge og resten til Vest-Tyskland.

Tabell 1. Hovedtall for bergverksdriften

	1970		1971			
	I alt	I alt	Kull- gruver	Jern- malm- gruver	Kopper- og svo- velkis- gruver	Andre gruver
Tallet på bedrifter	21	20	1	5	10	4
Tallet på funksjonærer	1 003	1 073	133	413	387	140
Utb. lønn til funksj. (mill.kr.)	41,7	49,7	6,2	20,0	17,5	6,0
Gj.sn. arbeidertall	4 426	4 493	517	1 814	1 648	514
Av dette: Ved gruvedrift	2 457	2 436	273	980	862	321
Timeverk utført av arb. (1 000)	8 368	8 002	1 141	3 118	2 795	948
Utbetalt lønn til arbeidere (mill.kr.)	136,6	151,8	21,1	61,3	52,4	17,0
Bruttoprod.verdi (mill.kr.) ...	543,4	556,7	43,2	310,1	130,1	73,3
Verdi av vareforbr. (mill.kr.)	121,1	144,1	4,7	94,9	29,7	14,8
Bearbeidingsverdi (mill.kr.) ..	422,3	412,6	38,5	215,2	100,4	58,5
Bruttoinvesteringer	230,8	267,0	21,5	86,3	121,4	37,8
Av dette:						
Anskaffelser (mill.kr.)	156,6	196,6	12,8	57,4	99,9	26,5
Reparasjoner (mill.kr.)	74,2	70,4	8,7	28,9	21,5	11,3

Tabell 2. Produksjon etter vareslag

	1970		1971	
	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi
	Tonn	1 000 kr.	Tonn	1 000 kr.
Kull	483 907	42 716	455 465	43 160
Jernmalm	4 008 121	:	4 021 247	:
Titanjernmalm	578 999	:	641 604	:
Koppermalm	53 140	91 971	62 272	81 809
Svovelkis, også koppperholdig	739 723	68 697	777 931	44 642
Sinkmalm	20 152	} 18 891	21 239	} 18 809
Blymalm	6 199		6 125	
Molybdénmalm	505	:	549	:
Nikkelmalm	6 748	:	8 053	:
Andre produkter	5 378	..	8 155

Tabell 3. Detaljerte oppgaver over malmutvinningen 1971

Gruve, art, navn og beliggenhet	Antall arbeids- dager i virk- somhet	Utbrutt	Utfordret	Produk-	Prosentinnhold	Gj.sn. arbei- der- tall i året
		fast fjell	av gruva	sjons- mengde	av hoved- bestanddelene	
		m ³	Tonn	Tonn		
A. Jernmalm						
Bråstad Gruber, Øyestad	232	15 400	84 000	26
Primamalm	3 600	60,00Fe	..
Slig	21 775	67,00Fe	..
Titania A/S, Sokndal	291	..	2 415 370	266
Jernmalm	36 671	(3,21TiO ₂ (60,60Fe	..
A/S Rødsand Gruber, Neset	294	222 786	702 542	176
Jernmalm	144 095	63,80Fe	..
Titanjernmalm	8 160	ca. 30,00TiO ₂	..
Orkla Grube-Aktie- bolag, Meldal	2 192	63,78Fe	..
Fosdalens Bergverks- Aktieselskab, Verran	306	255 696	1 038 158	..	65,50Fe	349
Rana Gruber, Rana	303	2 525 682	7 554 915	319
Hematitt	736 940	63,08Fe	..
Magnetitt	282 353	70,56Fe	..
Aktieselskabet Sydvaranger, Sør-Varanger	303	5 265 983	15 546 454	944
Slig	1 216 510	65,28Fe	..
Pellets	1 107 469	64,71Fe	..
B. Koppermalm						
A/S Vigsnes Kopberverk, Karmøy	1 574	19,90Cu	..
Folldal Verk A/S, Dovre	23 610	23,65Cu	..
A/S Røros Kobber- verk, Røros	298	16 380	46 008	72
Koppermalm I	1 767	21,20Cu	..
Koppermalm II	2 381	12,90Cu	..
A/S Killingdal Grubeselskabs oppredningsverk, Trondheim	2 580	20,50Cu	..
Bergverkselskapet Nord-Norge A/S, Rana	903	24,80Cu	..

Tabell 3 (forts.). Detaljerte oppgaver over malmutvinningen 1971

Gruve, art, navn og beliggenhet	Antall arbeids- dager i virk- somhet	Utbrutt fast fjell	Utfordret av gruva	Produk- sjons- mengde	Prosentinnhold av hoved- bestanddelen	Gj.sn. arbei- der- tall i året
		m ³	Tonn	Tonn		
B. Koppermalm (forts.)						
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske	22 244	28,30Cu	..
A/S Bidjovagge Gruber, Kautokeino ...	66	47 000	139 000	7 213	19,88Cu	281
C. Svovelkis						
A/S Vigsnes Kobberverk, Karmøy ...	278	21 300	64 000	13 462	51,30S	65
Folldal Verk A/S, Dovre	276	160 000	560 522	225 081	49,90S	201
Orkla Grube-Aktie- bolag, Meldal	278	42 515	442 520	249 962	41,87S	347
A/S Killingdal Grubeselskabs opp- redningsverk, Trondheim	278	-	-	20
Flotasjonskis	-	-	15 480	49,50S	..
A/S Killingdal Grubeselskab, Ålen ...	232	11 550	33 744	38
A/S Killingdal Grubeselskab, Rennebu	4	2 000	6 146	82
Fosdalens Berg- verks-Aktieselskab, Verran	26 035	48,95S	..
Skorovas Gruber, Namsskogan	232	57 211	207 370	142 491	45,20S	154
A/S Bleikvassli Gruber, Hemnes	19 464	49,10S	..
Bergverksselskapet Nord-Norge A/S, Rana	4 956	47,20S	..
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske	276	150 000	403 000	81 000	51,10S	574
D. Sink- og blymalm						
A/S Vigsnes Kobberverk, Karmøy	647	39,90Zn	..
Folldal Verk A/S, Dovre	5 099	49,40Zn	..

Tabell 3 (forts.). Detaljerte oppgaver over malmutvinningen 1971

Gruve, art, navn og beliggenhet	Antall arbeidsdager i virksomhet	Utbrutt fast fjell	Utfordret av gruva	Produksjonsmengde	Prosentinnhold av hovedbestanddelen	Gj.sn. arbeider-tall i året
		m ³	Tonn	Tonn		
<u>D. Sink- og blymalm</u> (forts.)						
A/S Killingdal Grubeselskabs oppredningsverk, Trondheim	1 897	47,60Zn	..
A/S Bleikvassli Gruber, Hemnes	272	37 050	126 848	89
Sinkmalm	8 118	53,70Zn	..
Blymalm	5 466	50,80Pb	..
Bergverkselskapet Nord-Norge A/S, Rana	272	40 200	99 125	79
Sinkmalm	3 816	56,80Zn	..
Blymalm	659	58,10Pb	..
A/S Sulitjelma Gruber, Fauske	1 662	43,41Zn	..
<u>E. Andre malmer</u>						
A/S Knaben Molyb- dengruver, Kvinesdal						
Molybdénmalm	277	120 108	318 872	549	88MOS ₂	80
Titania A/S, Sokndal						
Nikkelmalm	8 053	4,47Ni	..
Titanjernmalm	633 444	(44,74TiO ₂ (35,18Fe	..

Tabell 4. Innhold av metaller og svovel i de utvunne malmer. Tonn

	1970	1971
Jern i jernmalm	2 622 276	2 614 789
Kopper i koppermalm	13 307	15 060
" i kopperholdig svovelkis	6 444	6 616
Bly i blymalm	3 014	3 160
Sink i sinkmalm	10 321	10 927
Svovel i svovelkis	339 650	361 980

Tillegg til de internasjonale månedstabeller i Statistisk månedshefte nr. 9, 1972

Tallene er mottatt i tiden 10/10 - 16/10 1972 og er foreløpige. De vil eventuelt bli korrigert i Statistisk månedshefte. Der vil man også finne nærmere forklaringer til tallene og alle korreksjoner av eldre tall.

Tall i parentes gjelder måneden (kvartalet, uken) før.

D a n m a r k (tabell 79)

Detaljomssetningsindeks	Kol. C	Aug.	232	(229)
Valutabeholdning	" J	Juli	4311	(4472)

S v e r i g e (tabell 80)

Valutabeholdning	" J	Juli	5639	(5600)
------------------------	-----	------	------	--------

S t o r b r i t a n n i a (tabell 81)

Detaljomssetningsindeks	" D	Aug.	177	(175)
Reuter's råvareindeks, uketall		9/10-13/10	140	(138)

F r a n k r i k e (tabell 82)

Arbeidsløyse	" A	Aug.	355,5	(337,9)
Øyeblikkelig rente på statsobligasjoner	" E	Aug.	7,18	(6,99)
Valutabeholdning	" H	Juli	43918	(41862)

V e s t - T y s k l a n d (tabell 83)

Arbeidsløyse	" B	Sept.	194,7	(198,3)
Valutabeholdning	" K	Juli	71882	(65941)

B e l g i a (tabell 84)

Valutabeholdning	" H	Juli	125,3	(121,4)
------------------------	-----	------	-------	---------

S a m b a n d s s t a t e n e (tabell 85)

Moody's råvareindeks, uketall		9/10-13/10	119	(118)
Konsumprisindeks	" K	Aug.	137	(137)
Valutabeholdning	" M	Juli	10490	(10490)